

KÜRTÖS

XVI. évfolyam 8. szám

Közéleti havilap

2018. augusztus

Ára 0,50 EUR

XIV. SZENT KORONA ÜNNEP IPOLYBALOGON

A SZENT ISTVÁN-I ÖRÖKSÉG

Augusztus az egyik legmelegebb, az egyik legszebb, az egyik leggazdagabb, az egyik legjelentősebb hónapunk, és még sorolhatnánk a jelzőket. Mindenkinek másért fontos, de abban talán egyetérthetünk, hogy a magyar nemzet, a magyarság történelmi, hagyománybeli, államjogi, kultúrpolitikai és más szempontjai figyelembevételével is nagy jelentőséggel bíró hónap. Ezt neves ünnepeink is igazolják. A magyar államiság és jogrendszer fontos jelképeit, ünnepeit és hagyományait testesíti meg, olyan eszmerendszerét vonultatja fel, amely erősíti hitünket, öntudatunkat, önismeretünket, felelősségünket a máért és a jövőért, és aminek tulajdonképpen a

létünket köszönhetjük. Mindezeknek a jelképes hordozója népünk számára a magyar államiság ünnepe, immár több mint ezer éve, István királyunk óta, aki akkor egyben elkötelezte magát a nyugati

kereszténység mellett. A hit és a kard őrzött és tartott meg minket és a Kárpát-medence népeit. Erre emlékezünk augusztus 20-án, Szent István ünnepén, és főhajtással tisztelgünk a Szent Jobb előtt, amelyet ez alkalomból végigvisznek a főváros, Budapest utcáin. Másik jelképünk

a Szent Korona. Ezek sorai kigyóznak, hogy láthassák a Parlamentben. Augusztus 15-e Nagyboldogasszony ünnepe, Mária hitünk egyik alapköve, akinek István királyunk felkínálta a koronát, hogy legyen népünk oltalmazója. Mindezek élő hitünk sarokkövei is, nem mondhatunk le róluk létünk veszélyeztetése nélkül.

A sors úgy hozta, hogy Ipolybalogon augusztus első vasárnapján tartják a Szent Korona Ünnepet, az idén XIV. alkalommal. 1304. augusztus 14-én az ipolybalogi templomban töltött egy éjszakát a Szent Korona, melynek az emlékéért a templom tornyán elhelyezett koronamásolat is őriz. A Szent Korona ily

módon való megünneplése egyedülálló, éppen ezért nagy jelentőséggel bír az összmagyarság szempontjából is. Nem tagadom, sokféle nézettel találkoztam az ünnep kapcsán. Ezeket meg lehet vitatni, lehet érvelni, csak az emberi közömbösség az, amellyel nehéz harcba szállni. A közömbösség minden iránt, ami fontos népünk, nemzetünk, hitünk fennmaradása, megmaradása, jövőnk szempontjából. Ebben az időszakban, amikor olyan erők dolgoznak a háttérben és nyilvánosan is, amelyek végül totális hatalomhoz jutnak az emberiség felett, lerombolva mindazt, ami ma még számunkra szent és fontos. Ezért nagyon fontos, hogy részvételünkkel az ilyen és hasonló rendezvényeken erősítsük egymást, azokat az erőket, amelyek értünk tesznek és küzdenek.

Folytatás a 10. oldalon

„Tartsd mindig eszedben, hogy minden ember azonos állapotban születik, és hogy semmi sem emel fel, csakis az alázat, semmi sem taszít le, csakis a gőg és a gyűlölség.”

Szent István király Intelmei

Vízparti családi nap és Falunap Nagycsalomján

2018. július 28-án igencsak nagy volt a nyüzsgés az Ipoly nagycsalomjai szakaszán. Ugyanis az Ipoly-táj Területfejlesztési Társulás ezt a helyszínt választotta, hogy bemutassa az „Egy folyóban evezünk“ c. projektjét, melyet az Európai Regionális Fejlesztési Alap támogatott.

A 12 partner egyike Nagycsalomja Község Önkormányzata és a Csemadok Nagycsalomjai Alapszervezete vállalta magára a nap megszervezését. A projekt célja az Ipoly-völgy vonzerejének növelése az itt található természeti és kulturális értékekben rejlő potenciál kiaknázásával és az idegenforgalom fellendítése.

Polgármesterünk, Nagy Mihály gondolt egy nagyot, és meghívta erre az eseményre a falu apraját-nagyját, az

Ipoly partján rendezte meg a falunapot. (Természetesen az önkormányzat és a Csemadok-alapszervezet segítségével.)

A nap kajakversennyel indult, utána mindenki kipróbálhatta ügyességét vízen és szárazföldön. A gyerekeknek rendelkezésére állt az ugrálóvár, fa játszópark, gyöngyfüzés, arcfestés, különféle népi játékokkal ismerkedhettek és még

lovagolhattak is. Természetesen a legnagyobb élményt a kajakozás jelentette kicsiknek és nagyoknak egyaránt.

Közben főzőverseny is zajlott, melybe 16 csapat nevezett be. Ez igazából a hagyományos ételek bemutatója

volt, melyben mindenki nyertes volt, főleg, aki végigkóstolta a finomabbnál finomabb ételeket. A pálmát mégis testvér-

községünk, Nagylóc asszonycsapata vitte el a nálunk már jól ismert laksájával.

Petőfit idézve „tüzesen sütött le a nyári nap sugára“, de az Ipoly-parti fák

árnyéka és a víz közelsége enyhítették a kánikulai hőséget.

Egy kis pihenő után az érdeklődőket a szabadtéri színpadon várta az esti program. Ez a QUALITON együttes nosztalgiabulijával kezdődött, majd a BLACKBIRDS Beatles emlékenekar

koncertje következett. A nap befejezéséként a mulatni vágyóknak a FÉNIX együttes „húzta“ a talpalávalót hajnalig.

Tudjuk jól, olyan nincs, hogy mindenki mindennel elégedett legyen, de szerintem ez a vízparti rendezvény nagyon jó ötlet volt, és igazán különleges hangulatú falunap kerekedett belőle.

Köszönet polgármesterüknek, Nagy Mihálynak és mindenkinek, aki bármilyen módon segített a megvalósításában.

Vanda Zs.

2018. július 29-én, vasárnap a Qualiton és a csábi Unlimited Souls zenekar adott koncertet a dacsókeszi szabadtéri színpadon.

A koncertre délután, a helyi Csemadok rendezésében került sor. Ennek keretében élő koncertet adott az újjáalakult Qualiton legendás hírű-nevű felvidéki együttes, mely saját szerzeményeivel szórakoztatta a közönséget.

A délután folyamán fellépett a csábi ifjúsági rockegyüttes, az Unlimited Souls a nagyon szépen megkomponált, magyar rocklegendák dalaival. A zenekar frontembere, Tomi elmondása szerint egyetlen Unlimited Souls-koncertről sem hiányozhat a

Sikeres koncertdélután Dacsókeszin

saját szerzeményük, így ezt is játszották igazi rockos stílusban. Mindkét együttes koncertjét tapsvihár kísérte.

Ez a délután felejthetetlen volt, köszönjük, hogy a kedves vendégek megtiszteltek jelenlétükkel, sőt még az eső sem szegte kedvüket. A kulturális élet fellendülése itt van a kezünkben, szívünkben, mert jobb meggyújtani egy gyertyát, mint a sötétségre panaszkodni. VIGYÜK TOVÁBB A LÁNGOT.

Cibula Gy.

Mármint a Kelenyéből származó és Ipolynagyfalun élő Nagy Zsófia, akivel gyakran találkozni különféle gasztronómiai rendezvényeken és főzőversenyeken. Merthogy az utóbbi években tájainkon, szűkebb pátriánkban is egyre több olyan kulturális rendezvényrel találkozni, melynek keretében főző- vagy sütőverseny is szerepel. Legutóbb Inámban az idei Mézfesztivál mézessüteményverseny, Kőkesziben viszont a XI. Palóc Ételek Fesztiváljának zsűrijében kama-toztatta gasztronómiai ismereteit. E sorok írásakor pedig éppen a Vácott megrendezett Lecsőfesztivál bírálóbizottságába kapott meghívást. A Vasárnap családi magazin Vasárnapi asztal mellékletében vezeti a Zsófia konyhája rovatot, amelyben saját ételreceptjeit osztja meg az olvasókkal. Hasonlóképpen a Bors Gasztró mellékletében és a Kisalföld c. lapban is

Beszélgetésünk során elmondta, hogy önfejlesztés útján sajátította el a szakács-tudomány ismereteit. Ebben nagy segít-

KÖZÖTTÜNK ÉLNEK

Egyformán szeret sütni és főzni is

ségére volt a nagymamája, aki kiváló szakácsnő és inycemester hírében állt. Küldetésének érzi, hogy ezeket az ízeket saját kezűleg elkészítse, megőrizze és továbbadja.

- Fogalmazhatunk úgy, hogy küldetésnek tartod a gasztronómiai hagyományok ápolását?

- Igen, küldetésnek tartom, mégpedig azért, hogy át tudjuk adni és megőrizni a jövő nemzedéknek a mi családi értékeinket, főzési-sütési szokásainkat, hogy kultúráját, mivel a konyhaművészet összeforr a családok életével. Nagyon fontosnak tartom, hogy az emberek ne csak megszokásból főzzenek-süssenek, hanem szeretetből. Én úgy gondolom, hogy a régi, jó bevált receptjeinknek köszönhetően visszatérhetünk a nagymamáink, dédmamáink konyhájába, akiknél az asztalra szánt ételt a veteményeskert és a baromfiudvar összetétele határozta meg. Az ízletes főzelék, az illatos kalácsok, a ropogós sültök, a lakodalmas sütemények mind az étkezési szokásaink nélkülözhetetlen részei maradnak.

- Hogy telnek, mondjuk így, a hob-biszakács és -cukrász mindennapjai?

- Az én tevékenységem sokoldalú, és összeforr a mindennapjaimmal. Rendezvények, fesztiválok meghívásainak teszek eleget, ahol a zsűrielnök szerepében értékelem az elkészített ételeket, süteményeket, kulináris finomságokat, és egyúttal betöltöm a gasztronómiai szakértő szerepét is. Sütő-főző bemutatókat

tartok a fiatalabb és az idősebb generáció számára, akik szeretnék elsajátítani a konyhaművészet fortélyait. Aki már haladó, az szeretne valami újat kipróbálni, a kezdők pedig tanulni. Számomra nagy öröm, amikor nagy érdeklődéssel vesznek körül, megismerhetik a hagyományos és új ízeket egyaránt, hogy majd egyszer ők is tovább tudják adni a jó recepteket, a sütés-főzés örömét, maradandó élményét.

- Mi a gasztroszakértő kedvenc étele?

- Kedvenceim közé tartozik a jó tyúkhúsleves, paprikás csirke /természetesen házi csirkéből/ nokedlival, tejfölös uborkasalátával, és szerintem az örök kedvenc a túrós rétes marad.

- Mit szeretsz jobban: főzni vagy sütni?

- Enni jó, főzni-sütni öröm! Nincs annál jobb érzés, amikor a főztömet elismerő pillantások, dicséző szavak illetik, és üres tányérok bizonyítják, hogy mennyire ízlett az általam elkészített étel. Imádom kísérletezni a konyhában, számomra kihívás minden étel elkészítése. Szeretem a változatos ízeket, így egyformán szeretek sütni és főzni is. A konyhában sokszor recept nélkül, a fantáziámra hagyatkozva készítem az ételek és desszertek túlnyomó részét. Végezetül kívánom a Kürtös minden kedves olvasójának, hogy bátran merjenek kísérletezni a konyhában, főzzenek-süssenek jókat, és ne feledjék a mottómat: A jó étel szeretettel készül!

B.Gy.

Történelmi barangolások tájainkon

Ipolyhídvég Önkormányzata 2018. július 22-én kirándulást szervezett azon személyek részére, akik a történelem iránt érdeklődést tanúsítottak. Úti célunk első állomása Végles vára volt, amely 1368 előtt épült. Nagy Lajos király tartózkodásának kedvelt helye volt mint vadászkastély. Az 1440-es években Giskra birtokolta, majd Mátyás király visszafoglalta, aki maga is többször vadászott itt. A törökök többször felégették, majd az 1690-es évektől az

Esterházy család birtoka lett. A második világháború végén az itt folyt harcok alatt ment tönkre. 2009 és 2014 között sikerült újjáépíteni. Napjainkban a kastély területén a Hotel The Grand Viglaš négycsillagos szállodaként üzemel, de a látogatók számára is elérhető.

A napi program következő állomása a Gács /Halič/ várkastély megtekintése volt. A kora délutáni órákban szentmisén vettünk részt az ógácsi Szent György tiszteletére felszentelt templomban, amely 1330 és 1350 között épült gótikus stílusban. A szentmisét falunk plébánosa, Pál atya celebrálta. Ezután néhányunknak lehetősége volt megtekinteni a

csodálatosan felújított várkastély izléses és elegáns termeit és szobáit.

A várat a Losoncziaik építették a 13. sz. második felében. Mátyás király

egyik kedvelt vadászkastélya volt. A kastély mai formáját 1612-ben Forgách Zsigmond élete alatt nyerte el. A második világháború alatt kifosztották, majd a német katonai parancsnokság használta az épületet. Ezt követte az államosítás, amikor is szociális intézményt működtettek benne. Az éveken keresztül kihasználatlan épületet európai uniós támogatással sikerült felújítani, ahol jelenleg a legkorszerűbb követelményeknek megfelelően szálloda működik.

Úti célunk utolsó állomása a közel-múltban felújított losonci zsinagóga volt, melyet 1925-ben adtak át Baumhorn Lipót tervei alapján. Az 1944-es elhurcolás után nem tudták megtölteni a zsinagógát, aki tehetett, Izraelbe költözött. Így az épület kihasználatlan maradt. Sokáig az államé volt, raktárként használták. Az évtizedek alatt többször fel akarták újítani, valamint lebontani, ami tiltakozás miatt elmaradt. Végül is a sok tulajdonosváltás után Losonc város sikeresen pályázott az épület felújítására, így 2016 májusában adták át a mai rendeltetésének, ahol kulturális rendezvényeket tartanak. Az épület befogadóképessége meghaladja az 1000 főt.

Végezetül szeretném megemlíteni Papp Zsolt főépítész kimagasló munkásságát, akinek nagyon sok érdeme van abban, hogy ezek a pusztulásra ítélt műemlékek elnyerték mai végleges állapotukat, valamint ott, a helyszínen betekintést nyerhettünk ezen építmények történelmi titkaiba.

-czm-

Búcsú Trevalecz Lászlótól

Hosszabb gyengélkedés után elhunyt Ipolyhídvégen **Trevalecz László** nyugalmazott pedagógus, csemadokos. Mint pedagógus példaértékű pedagógusi, szakmai tevékenységről tett tanúbizonyságot. Szécsénykén és Ipolynyéken tanított egész életében magyart, fizikát, matematikát, kémiát és műhelymunkát. Diákjait versenyekre is felkészítette, amelyeken számtalan jó eredményt értek el. Kedvenc mottója volt: „Az embert nem lehet valamire megtanítani, csak hozzásegíteni ahhoz, hogy a tudást maga szerezzze meg!” (Galileo Galilei)

A kultúra terén is egész életén át tevékenykedett. Húsz éven át volt a Csemadok-alapszervezet elnöke, de maga is részt vett helyi, regionális és országos szavalóversenyeken, citerázott és énekelt a helyi énekkarban, fellépett különböző kulturális rendezvényeken.

Kivette részét a társadalmi és helyi közéletből is. Alakulásától kezdve aktív tagja volt a Magyar Közösség Pártjának és hosszú éveken át a képviselőtestületnek is.

Utolsó útjára elkísérték a falu képviselői, a Csemadok-alapszervezet és Nagykürtösi Területi Választmánya képviselői, az MKP tagjai, volt pedagóguskollégái és diákjai.

Őszinte részvétünk a családnak és minden gyászolóknak.

szerk.

Nagyszabású falunap Szlovákgyarmaton

Járásunk legfiatalabb településén, a megalakulásának 100. évfordulójára készülő Szlovákgyarmaton augusztus 4-én gyermeknappal egybekötött nagyszabású falunapot tartottak. Egyébként a harmadik választási időszakát töltő Árvay Denisa polgármester asszony nevéhez fűződik a helyi falunapi ünnepség évről évre történő megrendezése.

A rendezvény ünnepélyes megnyitójában a polgármester asszony örömet fejezte ki, hogy idén is sikeres volt az EU-s pályázatuk, és Besztercebánya Megye Önkormányzata is támogatta anyagilag a környék egyik legszínvonalasabb falunapi rendezvényét, amelyen jelen volt a magyarországi testvértelepülések polgármesterein kívül a csehországi és a szlovákiai testvértelepülés faluvezetője is.

Az ünnepi megnyitó és a testvértelepülések képviselőinek köszöntői után kezdetét vette a nagy érdeklődéssel kísért szórakoztató műsor, amelyben elsőként Kiss Grófo szórakoztatta a közönséget. Őt követte a színpadon a háromtagú Akcent Live formáció, melynek repertoárjában magyar dalok is helyet kaptak. Először járt tájainkon a Vidiek zenei együttes, a Muzsika TV-ből is jól ismert Sanci viszont már tavaly is fellépett a falunapi műsorban. Csehországból érkezett és hatalmas sikert aratott a Boney M revival, de a szín-

tén a Muzsika TV-ből ismert Sóki Csilla, Benyó Erika /mindketten szlovákiai magyar énekesek - a szerk. megjegyzése/ és Loretta is belopták magukat a nézők szívébe. A Modus Memory együttes után Batyi Árpád Kala és Horváti Tamás zenészek szórakoztatták a közönséget az éjjelkor kezdődött tűzijátékig. Az ezt követő utcabálon is ők húzták a talpalávalót.

Természetesen a rendezvény krónikájához tartozik, hogy a gyerekeket vattacukor, arcfestés, ugrálóvár, óriáscsuszda, kézműves-foglalkozások és gokartok várták. Újdonságnak számított a Photoshop, ahol ingyen kaptak képeslapot a fényképükkel az ünnepélyről.

A műsort, miként az elmúlt évek során, most is Čizmárik Anita /szlovák nyelven/ és Bodzsár Gyula /magyar nyelven/ vezette.

-bgy-

Ipolykéri vigadalom

Július 14-én került megrendezésre a falunapi ünnepség Ipolykérben. E szép nyári délután ünnepélyes szentmisével vette kezdetét, majd megnyitó beszédet tartott Suchánsky Pál polgármester. A köszöntő és méltató szavak után kezdetét vette a programokban gazdag falunapi ünnepség. Az ügyes szervezők mindent megtettek azért, hogy falunk lakosai és vendégeink jól érezzék magukat.

Egy-két-há, és jöhet a tánc! - vette kezdetét a műsor, amit a Havanna táncsoport mutatott be. Dalcsokkal lépett fel falunk

énekes pacsirtája, Lavrik Tiffany, akit zongorán kísért Riedly József tanár úr. A műsort Sláger Tibó és Lelkes Ambrus Simona színművésznő folytatta. Mindez mellett finom gulyást fogyaszthattak a látogatók. Az est sztárvendége Lagzi Lajcsi volt, aki most is be tudott férközni slágereivel a vendégek szívébe. Természetesen a tombola sem maradt el, de mivel a zenéből sosem elég, így hát falunk lakosai és vendégeik a táncmulatságon szórakozhatott, amihez a zenét a Fénix zenekar biztosította hajnalig.

A falunapi ünnepséget megtisztelték jelenlétükkel: Csicsai Gábor, a földművelésügyi minisztérium államtitkára, Ludányhalászi és Tar község polgármesterei, a környező falvak polgármesterei, képviselői és lakosai.

zsazsa

A Fantastic trió vitte el a vándorserleget

Elmondható, hogy évről évre nagyobb érdeklődés nyilvánul meg a Kőkesziben megrendezésre kerülő Palóc Ételek Fesztiválja iránt. Idén július 28-án tizenhat főzőcsapat mérte össze szakáctudományát a tizenegyedik alkalommal megtartott gasztronómiai seregszemlén.

Miután elkészültek a finomabbnál finomabb ételek, ezúttal sem hiányzott a jó ebédhez a nótázás immár hagyományosan Básti János kiváló nótáénekes közreműködésével. Amíg a Nagy Zsófia-Rados Mária-Dovičín Judit és Danko Sándor összetételű zsűri a csapatok főztjét ízlelte, kóstolta, pontozta, addig a szabadtéri színpadon Pixiádes László polgármester megnyitóját követően táncosok, énekesek szórakoztatták a közönséget. Elsőként és nagy sikert aratva a kőkeszi ifjú néptáncosok léptek színpadra. Továbbra is a fiatalok birtokolták a világot jelentő deszkákat, mégpedig a kőkeszi Gyenes Mária népdalokkal, a szülei Svájból hazalátogató Nászali Veronika magyar, angol és német nyelvű

dalokkal lopta be magát a nézők szívébe. A szintén hazai színekben fellépő Tóth Lea akrobata táncprodukcióját, valamint az ipolynyéki Napocska moderntánc-csoport összeállítását is tapsal jutalmazta a közönség. Sikerral szerepelt az apát-újfalusi Labdarózsa éneklőcsoport és a Nagycsalomján élő jó hangú Lubka Bolerac Poljak szólóénekes is.

A kulturális műsor után Nagy Zsófia,

a zsűri elnöke értékelt a főzőcsapatok teljesítményét, mondván, nem volt könnyű dolguk, hiszen mindenki arra törekedett, hogy az általuk elkészített étel vagy ételek elnyerjék a zsűri tetszését. A Palóc Ételek Fesztiváljának idei abszolút győztese a Csábról érkezett Fantastic trió lett, amely babgulyással, töltött káposztával és sült kacsacombbal /laskával/ várta kóstolóra nemcsak a zsűrit, hanem a fesztivál látogatóit is. Megérdemelten vehették át a vándorserleget az oklevéllel és a díjjal együtt. Kedves színfoltja volt az eredményhirdetésnek Molnár Csabának,

a rendezvény megálmodójának és évekig szervezőjének köszöntő és köszönő szavai, amelyeket elmondása szerint a tavalyi, jubileumi, tizedik fesztiválon kívánt volna elmondani. Mivel azonban huzamosabb ideig nem tartózkodott ide-haza, így csak most nyílt alkalma köszönetet mondani és szerény ajándékot átnyújtani azoknak, akik a fesztivál megszületésénél bábáskodtak, és a továbbiakban is segítették őt a szervezésben.

Az eredményhirdetéssel még nem ért

végét a műsor, hiszen a sok-sok tomboladíj kisorsolása után az est sztárvendége, Betli Gábor lépett színpadra régi slágerek felelevenítésével.

-bg-

Hetedszer is folklórfesztivál Óváran, Nógrád szívében

Különleges emlékekkel gazdagodtunk 2018. július 28-án az immár hetedik alkalommal megrendezésre kerülő Nógrád szívében folklórfesztiválon. Az embert próbáló hőség ellenére szép számmal megtisztelték rendezvényünket

községünk és a környező falvak lakosai. A rendezvény szentmisével kezdődött, melyet András atya a magyarországi Márianosztráról, Lukács atya, óvári és Dušan atya, ipolyvarbói plébánosok koncelebrálták. Időközben megkezdtek a szorgos szakácsaink a főzést, és nekik köszönhetően ínycsiklandozó illatok ingerelték ízlelőbimbóinkat. Ebéd után megkezdődött a hagyományörzők bemutatója. Ezután itt volt minden, mi szem-

szájnak ingere: tűzoltó-bemutató, vásári komédia, latin táncok és cigánymuzsika. A gazdag tombolakinálat után a fellépők és jelenlévők mulattatására előbb a Royal Team mulatós zenéje, majd a rock and roll kedvelőinek a Blokk együttes igyekezett szebbé tenni az estét. Ejféléttől

hajnalig úgymond magát mulattatta a nagyérdemű - a karaoke show-ban mindenki hozhatta önmagát. Hajnaltájt a még

mulatni vágyók az Ismerős Arcok: Nélküled című dalával zárták ezt a jól sikerült napot, estét, éjszakát...

Vizi József

Kelenye szülötteinek találkozója és Szent Anna-napi ünnepség

Kelenye Község Önkormányzata július 28-án immár ötödik alkalommal rendezte meg a falu szülötteinek találkozóját, amelyet az idén összekötött a Szent Anna-napi ünnepséggel.

Az ünnepség 11.00 órakor ünnepi szentmisével kezdődött. A szentmise után körmenettel vonultak a község főterére, ahol a Szent Anna-szobor előtt minden jelenlévő áldásban részesült.

Az ünnepség a kultúrházban ebéddel folytatódott, ahol közel száz meghívott vendég vett részt. A vendégek között voltak a testvértelepülések /Štitáre SK, Csitár HU/ képviselő-testületei, a szomszéd falvak polgármesterei és a községből elszármazott és a községben élő jubilánsok.

A polgármester asszony köszöntőjében így szólt a meghívottakhoz: „Kelenye egy kicsi sarka a világnak, de nekünk egyenlő a mindenséggel, biztonsággal, a felüdüléssel, a munkával, az étellel.

A mai találkozót mindnyájunk ünnepeként szántuk, olyan, a hétköznapokat megszakító kapcsolódásnak, amely kiemel bennünket a megszokottból, s alkalmat teremt közös múltunk, identitásunk megélésére.

Az embert bárhová sodorja az élet, ha erősek és elszakíthatatlanok a gyökerek, akkor a szülőfalu hívó szavára hallgatva szívesen jönnek vissza az elszármazottak, hogy együtt ünnepelhessenek az itthon maradottakkal, és ha csak egy pár órára is, feleleveníthessék a régi szép emlékeket.

Hazajövetelüket kísérje Isten áldása, ittletük legyen élményekben és örömkök-

ben gazdag, kellemes. Érezzék jól magukat. Isten hozott mindenkit.“

Délután 15.00 órakor a távolba szakadt kelenyeiek a temetőben gyertyagyújtással emlékeztek azokra az évfolyamtársakra, ismerősökre, akikkel együtt jártak óvodába, iskolába, akikkel együtt nőttek fel, és akik már az örök hazába költöztek.

Ezután az elszármazottak megnézték a falumúzeumot, ahol az elmúlt idők gyönyörű és értékes tárgyai találhatóak. Minden tárgynak története van, valószínűleg mindegyikhez fűződik valami emlék, és arról mesélnek, hogy őrizzük meg a múlt darabjait, őrizzük a hagyományokat, mert ezek nélkül csak szegényebbek lennénk.

16.00 órától a szabadtéri színpadon a palóc vidék hagyományörző csoportjainak bemutatkozása és fellépése következett. A helyi és a környékbeli falvak csoportjain kívül bemutatkozott a magyarországi Nógrád Csitár folklórcsoportja, a zoboralji Štitáre-Csitári népdalkör, gyermek mesemondók, valamint a Kiss zenekar.

A gyermekeket ugróvár, autóiskola és solymászbemutató szórakoztatta, valamint mindenki kedvére és ingyen fogyaszthatta a vaddisznóból és szarvasból készült gulyást.

A műsor este 7 órától Leblanc Gyöző és Tóth Éva nagysikerű operettestjével, majd Šramek Peter fellépésével folytatódott. Az ünnepség hajnalig tartó vigadalommal ért véget.

Köszönet a Csemadok Kelenyei Alapszervezete tagjainak és a fiataloknak, akik aktívan bekapcsolódtak a rendez-

vény előkészítésébe, valamint a lakosság-
nak, akik portájukat kicsinosítva, virágoskertjüket rendbe rakva, környezetüket megszépítve várták a hazaérkező jubilánsokat és a falunapi rendezvényt.

A rendezvény a Besztercebányai Megyei Önkormányzat anyagi támogatásával valósult meg.

CsT

Töbnyelvűség mint uniós érték

Augusztus 9. és 12. között Ipolyszécsényen igencsak mozgalmas volt az élet, ugyanis ekkor tartották a II. Testvértelepülési Találkozót Töbnyelvűség mint uniós érték címmel. A találkozó egy EU-s pályázat elnyerésének köszönhetően jöhetett létre 6 ország 7 településének részvételével, melyen európai jelentőségű témákkal is foglalkoztak a résztvevők.

A második alkalommal megvalósult rendezvényen a lettországi Lizums, a lengyel Bliżyn, az olaszországi Chies d'Alpago, az erdélyi Kisiratos, valamint a Nógrád megyei Szécsénke és Iliny települések képviselői jelentek meg.

A találkozó egyik célja egymás megismerése, továbbá a kulturális sokszínűség, a töbnyelvűség mint európai érték bemutatása, az egész Európát érintő témák megvitatása volt. A Szlovákiában és Európában is olyannyira időszerű témáról, a töbnyelvűség kérdéséről, ennek jelentőségéről is szó volt. Aktuális kérdés napjainkban az Európai Unió egysége és az európai béke fontossága is, amely szintén terítékre került. További témái voltak a rendezvénynek az idegen nyelvek tanulására való ösztönzés innovatív módszerei, valamint a találkozón résztvevő országokban alkalmazott szociális modellek is.

Csütörtökön a helyiek ünnepélyesen köszöntötték a vendégeket, majd a vacsorát ismerkedési est követte remek hangulatban. Pénteken Szentantlra és Selmezbányára vitték el vendégeiket a szécsényiek, majd este tábortűz mellett folytatódott a szórakozás. Ezt megelőzően a találkozó résztvevői az Európai Ízek Parkjában közösen kiültettek pár növényt.

Szombaton került sor Üzen a múlt címmel a vidéki hagyományok megőrzésének napjára, kibővítve a Nemzetközi kulturális fesztivállal. Ez egy igazi kulturális kavalkád volt. Minden műfaj kedvelője megtalálhatta a neki kedvére valót.

Az ünnepélyes megnyitó előtt és után Andrej Babiar népzeneeszt hallgathatta meg a közönség Fehérkútról (Príbelce), aki szlovák népdalokat adott elő saját készítésű hangszerén, a fujarán és dudán. Őt Várközi Patrícia követte, aki Gyurcsó István: Európában című versét adta elő.

A kultúrműsor a helyi óvodások néptáncbemutatójával vette kezdetét, majd Fricz Flóra énekelt két népdalt, akit az ipolyszécsényi Rózsaszirm éneklőcsoport követett helyi népdalsokor előadásával.

Üzen a múlt

Ezután a letterszági Lizums településről érkezett vendégek mősora következett, melyben a Vejkszme, vagyis Szerencse folklórcsoport fiataljai egy családi táncot mutattak be. Őket az inámi UNIQUUM követte, akik slágereket énekeltek, majd Ipolybalogról a Csáky testvérek népi zenekara kísérte Kelemen Máriát, aki nótákat énekelt. Az ipolyszécsénykei tánc csoport fellépése követte, majd az olaszországi Alpago zenei összeállítás után lépett színpadra az Ipoly népdalkör Ipolynagyfaluról. A lengyelországi Blzyn község két részben adta elő műsorát, az első vallási tematikájú, míg a másodikban regionális népi lengyel énekekkel szórakoztatták a közönséget. A két műorszám között mutatkozott be az erdélyi Kisiratos „Rónasági citerazenekara“, akik magyar, szatmári és kisiratosi népdalokat adtak elő.

Az esti műsor Szeredy Krisztina nóta- és operettműsorával kezdődött, a Páris Judit Énektúdió előadásával folytatódott, majd a Hídvégi Band, Sikó Csilla és a Felvidéki Mulatós Hármas zárta a fellépők sorát. Aztán aki még bírta, hajnalig rophatta a táncot.

Természetesen, amint az ilyenkor lenni szokott, a nap folyamán voltak kézműves-foglalkozások, ügyességi játékok és ugrólóvár a kicsiknek, hogy azok is jól szórakozhassanak. A kultúrházban 3 kiállítás is megtekinthető volt

Vasárnap ünnepi szentmisét ajánlott fel Dobos Péter lukanényei plébános a jelen lévő országokért, majd a kastélyudvarban nemrégiben felújított I. és II. világháborús emlékműnél helyezte el közös koszorút a hat ország képviselője. Deák József, Ipolyszécsényke polgármestere ünnepi gondolataiban megemlékezett a lengyel függetlenség 100. évfordulójáról is, amikor Lengyelország 123 évnyi, háromoldalú idegen elnyomás után szerezte vissza függetlenségét és szabadságát. A rövid megemlékezésen elhangzott Várnai Zseni: Katona fiainak című költeménye, majd a lengyelországiak rövid koncertjével zárult a négy napig tartó programsorozat.

A rendezvény az Európai Unió „Európa a polgárokért“ programjának társfinanszírozásával valósult meg. A szombati programokat pedig a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. és a KULTMINOR támogatta.

Köszönet illeti Ipolyszécsényke lakóit, akik példás összefogással segítettek a találkozó megvalósítását és sikerét, mert a közös munka nélkül nem jöhetett volna létre ilyen jól sikerült nagyszabású rendezvény.

Kliment Éva

Folytatás az első oldalról

A Szent Korona Ünnepe is ilyen alkalom volt. A szervezők olyan személyiségeket kértek fel az ünnep magasabbá tételére, akik a hit, a nemzet és népünk elkötelezettjei. A szentmise főcelebránsa Kozma Imre főtisztelendő, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat alapítója volt. Az alábbiakban a szentmise alatt elmondott beszédeiből idézek részleteket, amelyek szervezői kapcsolódnak a fentebb leírt eszmei felfuttatásokhoz.

„Szent Korona Ünnepe van ezen a mai napon itt, Ipolybalogon. Ez a Szent Korona a magyar államiság szimbóluma. Jogi, erkölcsi személyiségként tiszteljük. Ezen a mai napon az örökségünket a felelősségtudat jegyében ünnepeljük. 2013-ban a Szent Péter-baziliában a szentatyával, XVI. Benedekkel való találkozásom alkalmával ezt mondta nékem: vigyázzanak Szent István örökségére. Szent István Isten előtti felelősséggel vezette népét. Az Isten előtti felelősség pedig a szolgálat. Egy nemzet szolgálata egy népnek a szolgálata. Szent István nagysága abban jelezte, hogy a Kárpát-medence minden népéért érzett felelősséget, és szolgálta minden nemzetét. ... A kereszténység formálta és alakította azt az egyetlen, emberhez méltó életformát, amit mi, keresztény életnek nevezünk. A mai világ megta-

XIV. SZENT KORONA ÜNNEP IPOLYBALOGON

A SZENT ISTVÁN-I ÖRÖKSÉG

gadta ezt az örökséget. Az ember, aki tagadja Istent, aki elveti a keresztény értékeket, aki üldözi az egyházat és az egyházhoz tartozó híveket, az az ember a nyílt társadalom Európáját vizionálja. A nyílt társadalom azt jelenti, hogy a társam az, akit én társamnak fogadok el. Milyen messze van ez a keresztény szellemiségtől, a keresztény lelkiülettől, amely olyan társadalmat épít, amelyben minden ember a társam. ... A Kárpát-medence népeinek egymásra kell találni. A kis népek egyedül háttérbe szorulnak. A keresztény értékek nélküli világ önző, versenyző, legfeljebb szövetségeket köt, a szövetségek pedig érdekorientáltak. A megoldás pedig értékorientált. A kereszténység útja az adás útja, az adás vallása. Testvérek, vigyázzunk az örökségünkre, ne engedjük, hogy elvegyék. Miniszterelnök urunk üzenete, azokat a létformákat kell megerősíteni, amelyek a kereszténységben születtek. Ez az emberi méltóság, a férfiember és nő egyenjogúsága, a család mint az emberiség alapsejtje és a nemzet, amely otthon teremt az embernek, mert valahol otthon kell lenni ebben a világban.“

Az ünnepség fő szónoka Koncsol László, József Attila-díjas esszéíró és költő beszédében Szent István életével és a magyar kereszténység történetével foglalkozott.

A szentmise végén átadták a Szent Korona Emlékérmeket, melyeket posztumusz Paulisz Boldizsár, valamint az Ipolybalogi Művészeti Alapiskola kapott.

Az idén talán a vártnál is több vendég, érdeklődő érkezett az ünnepre. Jelen volt Veresegyház testvértelepülés népes küldöttsége és a Katonai Hagyományörző Egyesület, az egyházi és világi lovagrendek képviselői, a Szent Korona Társaság, polgármesterek, jeles személyiségek. A nap további részében kulturális műsorok valósultak meg.

Balogh Gábor

Falunap Lukanényén

Lukanényén 2018. július 28-án tartottak falunapot. Mint minden

évben, idén is szentmisével indult a nap, melyet a testvértelepülések képviselőinek fogadása és megven-

déglése követett. A kultúrműsor helyszíne hagyományosan az öreg futballpálya volt. Alapiskolásaink műsorát követően fellépett a helyi citerazenekar, Kuzma Zoltán polgármester köszöntője után pedig a 3+2

zenekar élő koncertje következett. A számos tomboladíj kisorsolását követően színpadra lépett még a budapesti Csillag Musical Társulat, valamint a Flashjet, helyi ifjúsági rockzenekar. Idén is gazdag megvendégelésben részesült községünk

valamennyi lakosa, a lehetőségeket pedig tovább szélesítette a többnél több kirakodóvásár, ugrálóvár és büfé.

B.Zs.

Könyvajánló

Havi könyvajánlatunkban Koncsol László József Attila-díjas költő két verseskötetét ajánljuk olvasóinknak. Miért éppen Őt szemeltük ki? Az idei ipolybalogi Szent Korona Ünnepe főszónoka volt, ezért került figyelmünkbe, és idős korára való tekintettel így is tisztelgünk személyiségének.

Koncsol László:

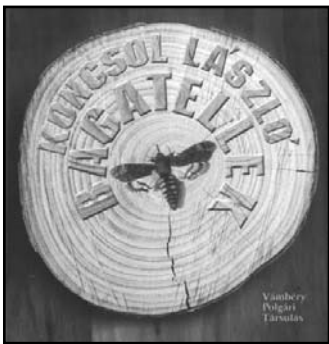
Csontok

Kulcsár Ferenc költőtárs a kötetet így jellemzi. Szép ez a kisded verseskötönyv: „szomorú” témája ellenére, vagy éppen ezért, megrendítő és felemelő, katarzist kiváltó, reményt sugárzó. Minek a reményét? Természetesen az Atya által ígért megváltás reményét - az örök életbe vetett hitet. Koncsol László édesapja református lelkész volt, édesanyja zenei tehetséggel megáldott, finom lelkületű, művelt asszony. Ennek megfelelő volt a neveltetése is, az európai humanista örökség és a keresztény értékek szellemében.

A Csontok voltaképpen gyászistentisztelet a költő szüleinek emlékére - tizenegy vers halotti misével, irgalomdéllel, szentbeszéddel, felajánlással, áldásmondással, könyörgéssel és siratóénekekkel: a magyar irodalomban is egyedülálló vállalkozás, melyet egyfajta, „elkötelezett felfokozottság”, szelíd, de mégis tántoríthatatlan szenvedély jellemez.

Koncsol László:

Bagatell

A kötetéről a költő maga így vall: „A rím a vers fölbecsülhetetlenül nagy értéke. Lehet ő játék, de sok más, például sorokat záró-összekötő nyelvezeti elem is, két vagy több szó, mely gondolatot merít ki az ismeretlen mélységből. E könyvecske négyesoros szövegeiben pontosan erről van szó.

Bagatelleimet jórészt a rímek húzták elő valahonnan, amit tudatalattinak nevezünk.

Tudatával kevésbé, sejtjeivel az ember fogantatása pillanatától az elmúlásra készülődik. Növekszik, egyszersmind vénül. Araszolgat a Mindenség felé, ahonnan a földi Mulandóságba csöppent. Bagatelleim jórészt ebből az élményből születtek. Utaztam a városban, botoztam a járdán, ültem a villamoson-trolin a közeli hegyoldalba, a páromhoz, akinek ezt a könyvecsket ajánlottam, s unos-untalan elő kellett kotornom a kis szöszedetet, hogy rímpárokat, sorokat, olykor egész kis verseket firkantsak bele. Így állt össze ez a 101, alapvetően négyesoros versekből álló kis könyv.”

Balogh Gábor

Köszöntünk, Szentkút Csillaga

Augusztus hónap nem csupán Szent István király ünnepe miatt jelentős a magyar ember számára, hanem azért is, mert ebben a hónapban köszöntjük nagy ünnepelességgel égi Édesanyánkat, a Boldogságos Szűz Máriát, akit halála után (elszenderülését követően) Isten azzal dicsőített meg, hogy testét és lelkét is fel-

vette a mennybe.

Gyermekkoromtól fogva meghatározó ünnepe ez az éveimnek. Ilyenkor a közeli szentkúti kegyhelyre szoktunk zarándokolni. Szerettem hallgatni, hogy már messziről zengett ennek a mesés, erdők fáival körülkarolt, a világ forgatagától távol eső kegyhely híveinek gyönyörű éneke.

Szinte most is hallom a Jelenések könyvének gyönyörű sorait: „egy Asszony, akinek öltözete a Nap, lába alatt a Hold, fején pedig tizenkét csillagból korona...”. Ha ezt hallok, mindig ennek a kegyhelynek lélekemelő környezete jut eszembe.

Kisgyermekként nem értettem, miért különösebb ez az ünnep a többi Mária-ünnepünktől vagy a búcsúktól. Csak azt láttam, hogy sokan elvégzik szentgyónásukat, órákon át képesek imádkozni, énekelni, miközben készülnek a szentmisére.

Később megértettem, hogy Mária mennybevitelével az egész emberiség emelkedett fel. Mária nem csak szavaival, földi életének példájával, de még halála után is tanít bennünket, vezetni tekintetünket felfelé, Istenhez. Miközben Máriát köszöntjük, benne mégis inkább azt az isteni tervet és hatalmat, amelyet az emberek üdvössége érdekében tesz. Mária mindig Istenre irányítja a figyelmünket, mint egy iránytűt, amelyet a Föld mágnessége irányba állít. Máriát úgy vonzotta Isten, hogy sem életében, sem halála után nem volt semmi, ami egy kicsit is eltérítette volna tőle.

Szentkút már csak ezért is kedves nekem. Csendje, egyszerűsége, természeti gazdagsága magával ragadja az embert. Az a hely szinte nem is „földi”, hanem mennyei, miként Mária is. Míg egyeseknek ez csupasz és unalmas, addig másoknak inkább letisztult, sallangmentes. Aki ellátogat arra a helyre, eleinte minden olyan hangos: hangos a madarak éneke, a fakopáncs kalapálása, a bogár zümmögése, a tücsök ciripelése, a fák suhogása. És egy kis idő után döbbenünk rá, hogy azért halljuk ezt, mert nincs más, ami elnyomja a természet hangját. Aki ezt meghallja, megnyugszik, és a természettel együtt kezd élni, lelke rátalál a magányban, a pusztában Istenre, és gondolatai felemelkednek, nemesednek.

Nekem ezt hozza Nagyboldogasszony. Kívánom, hogy mindnyájunkat Istenhez emeljen fel Máriának ez az ünnepe is!

Balga Zoltán

Kertünk nyáron

„Hétágra süt a nap!“ - tartja a régi mondás, ez valóban így is van, az idej, harmincöt fokos hőségek embert, állatot próbára tesznek, szenvednek a növényeink is, ezért kiadósan kell locsolni, hogy a nap ne tegye idejekorán tönkre egész évi munkálatainkat. A tartós meleg ellenére a kertészeknek ebben a hónapban is van tennivalójuk: a gyümölcs, a zöldség szüretelése, de ha a meleg kicsit enyhül, sort kell keríteni az aktuális ültetésre is.

Augusztusban van itt a szamóca telepítésének az optimális ideje, az ekkor kiültetett palánták meggyökeresednek, jól átvészelik a tél megpróbáltatásait, és jövő tavasszal már teremnek is. A kétnyári virágok magját is most kell vetni, ezek nagy része a nyár végén kikel, megerősödik, áttelel, de magot csak a következő év nyarán várhatunk tőle, ilyen például az árvácska, százsorszép.

Az aratás helyén felszabadult területekre vethetünk télálló spenótot vagy feketeretket. Vetésre alkalmas a borsó, kínai kel, cékla, vöröskáposzta, kelbimbó, saláta és a gumós kömény. A tövek között legyen legalább 5-6 cm távolság.

Az elvirágzott évelő növényeket most ültethetjük át, így őszig be tudnak gyökeresedni. Átültetéskor tőosztással szaporíthatjuk őket, például a muskátlit, a hibiszkuszt, a leándert vagy a fuksziát, amit most dugványozhatunk a legeredményesebben. Az összes őszi virágzású növény hagymáit most kell kiültetni, sőt akár az első tavaszi hagymákat is, mint a tulipán, nárcisz, nőszirm és a sáfrány.

Az augusztus vége az az időszak, amikor elültethetjük a fehér liliomot, szétültethetjük az iriszeket, átültethetjük a pünkösdi rózsákat.

Ebben a hónapban a kertünkben igazi virágözön van, nyílnak a kardvirágok, a dáliák és a rózsák. Ámde a hónap végére már sok virág készül a pihenőjére, ekkor kell gondolnunk a jövő évre, és be kell gyűjtenünk a magokat. A legegyszerűbb gyűjthető magjai a körömvirágnak, a büdöskének, a szarkalábnak, a napraforgónak van. Ha csak ennyit gyűjtünk, már megvan jövőre a kerti növényeink fele.

A fűszernövényekről is szedjük le a magokat. Tegyük mindegyik magot külön kis zacskóba vagy tasakba, és írjuk rá, melyik növényről szedtük le. Szintén gyűjtjük össze az évelő kerti és szobanövények, a sziklakerti növények, a fák, a bokrok magjait. Vágjuk le a magházukkal együtt, amikor már majdnem érettek, vagyis amikor éppen elkezdnek barnulni. Mint minden összegyűjtögetett magot, ezt is helyezzük egy papírzacskóba, címkézzük, hogy megismerjük őket, majd vigyük be őket száraz, hűvös, jól szellőző helyiségbe.

A fáink a szüret után igencsak megcsönkáltak és legyengültek. Ne hagyjuk őket magukra! Vágjuk le a sérült ágakat, a sebeket sebekelő anyaggal kezeljük, ha kell. Ha igazán gondosak akarunk lenni, fáinkat vizes permetezésben részesítjük, így a következő évben gyümölcsfáink bőséges terméssel jutalmaznak meg minket.

Itt az ideje, hogy talajtakaró növényeket vessünk a zöldséges kertbe, gyümölcsösbe, a szőlőbe, amelyek megakadályozzák a következő évben a talaj elgyomosodását, télen a talajeróziót, amit az őszi-téli csapadék és szél okozhat. És ami legfontosabb, meggátolják a tápanyagok, főleg a nitrogén kimosódását a talajból.

A talajtakaró növények vastag rétege a legjobb, amit az őszi kertnek adni tudunk. Magjaikkal vessük be a megüresedett ágyásokat, magas ágyásokat, a gyümölcsöst, a szőlőt, hogy kertünk talaját a legegyszerűbb módon jó minőségű talajjal alakítsuk át. A takarónövényeket könnyű elvetni, nevelni, és egyszerű őket a tavaszi talajba bedolgozni.

A takarónövény olyan, különféle másodvetésű pillangós és keresztes virágú növény, amely visszapótolja a talajba tápanyagot. Ezek a növények zöldtrágyák és gyomelnyomók egyben. A terményt nem kell betakarítani, hanem elszáradás után mulcsként hagyjuk meg őket, tavasszal pedig forgassuk be a talajba.

Augusztus elejétől, közepétől szeptember végéig vethetünk az elárvult, fel-takarított ágyásokba. A vetés művelete nem igényel ásást. Szórva vessünk! Úgy járjunk el, akárcsak fűmagot vetnénk! Az a lényeg, hogy a magvaknak legyen ideje kicsírázni, betölteni a sorokat zöld tömeggel. Növekedésük egészen az első komoly fagyokig eltart. Ezt követően elhálnak, visszafagnak. Télen elbarnult növényi maradványaik befedik a talajt. A tavasz beálltával felélednek, és folytatják a növekedést. Mielőtt az ágyást újra használatba vesszük, forgassuk be a növényeket a talajba.

Honismereti Kerékpártúra - „Ipótúra“

Az idén 44. alkalommal július 27. - augusztus 5. között valósult meg a Honismereti Kerékpártúra, amely az Ipoly folyó teljes hosszát járta be a forrásától Esztergomig, ahol az Ipoly a Dunába torkollik. Így természetesen régióink sem maradt ki az útvonalból. Az érintett helységek, ahol az egyes emlékhelyeket megtekintették: Rárósmúlyad, Alsósztrégova, Bussa, Kékkő, Szklabonya, Zsély, Nagycsalomja, Ipoly-

hídvég és Ipolynyék, ahol táborot vertek a környékbeli kiruccanásaikhoz. A kerékpártúra résztvevői évente olyan személyek, akiket érdekel a történelmi hazajelene, múltja és jövője. Ennek megismerésére a kerékpárt választották.

A Csemadok Nagykürtösi Területi Választmánya nevében köszönjük mindenkinnek, aki tájainkon segítette túraprogramjuk teljesítését.

Balogh Gábor

A Losonc-Nagykürtös vasútvonal története

Ha alaposabban szemügyre vesszük az alábbiakban közreadandó, a Losonc-Nagykürtös vasútvonal történetét felelevenítő tanulmányt, találkozni benne egy-két figyelmet érdemlő kerek évfordulóval. Például hatvan évvel ezelőtt, 1958. május 1-től indult be a vonalon a személyszállítás. Vagy: negyven éve annak, hogy Kishalomtól meghosszabbították a vasutat Nagykürtösre, így aztán a fél évszázada városi rangra emelt Nagykürtös is dicsekedhetett vasútállomással. Igaz, nem sokáig, mert 26 évvel ezelőtt, 1992 augusztusában elment az utolsó személyvonat is Nagykürtös állomásról Losoncra.

Ha jól utánanézzünk, kis hazánkban talán a mi régióink az egyetlen olyan térség, ahol egy idő óta ismét nincs vasúti közlekedés, egészen pontosan a korábbiakban sem volt igazi hagyománya a járásunkban.

B.Gy.

A legelső terv a Kürtös-völgyi HÉV terve volt, amely Balassagyarmatot akarta összekötni Nagykürtössel és Kékkövel a XX. század elején. Meg is lett az engedély, és elkezdtek a földmunkákat is, de félbeszakította az első világháború kitörése. A háború után a megváltozott határok miatt nem folytatták a vonal építését. Feledésbe merült.

A második világháborút követően a csehszlovákok erőteljesen iparosították Losoncot. Gondban voltak viszont a szénellátással. (Akkoriban a földgáz még nem volt elterjedt) A szénet messziről, költséges úton tudták csak biztosítani, ezért felmerült, hogy a nagykürtösi szénnek kellene valahogy Losoncra jutni. Legegyszerűbbnek és legolcsóbbnak egy Ipoly-völgyi vasútvonal megépítése látszott, egyelőre Kishalomig (Malé Straciny). Mivel a csehszlovák oldali vasútépítés a domborzati viszonyok miatt túl költségesnek bizonyult volna, ezért felvették a kapcsolatot Magyarországgal, valamint a MÁV-val, hogy az Ipolytarnóc-Nógrádszakál szakaszt vennék igénybe, valamint Nógrádszakáltól építenének egy kiágazást az új vonalnak.

1950-ben el is kezdik az új vonal építését, valamint az Ipolyság-Nógrádszakál vasútszakasz korszerűsítését. A betonlajakat a MÁV, a síneket a ČSD (Československé štátní dráhy) biztosította. A nógrádszakáli Ipoly-hídat a magyar félnek kellett építenie. Így három ártéri és egy mederhidat építettek. A hídelemeket a diósgyőri vasműben állították elő. A három ártéri hídból kettő magyar területen van, a harmadik Bussán, szlovák területen. A hidak karbantartása a mai napig megoszlik a szlovák és a magyar fél között.

A vonal térképe jelenlegi állapot szerint

1951 szeptemberében meg is nyitották a vasútvonalat. A vonalon Bussa és Alsózellő (Malé Zlievce) mellett alakítottak ki megállóhelyet. Kishalomban a szénbánya miatt 6 vágányos állomást létesítettek. A két vasút szerződésben rögzítette a „peage” forgalom feltételeit. A tehervonatok semmilyen okból nem állhattak meg magyar területen, nehogy valaki felkapaszkodjon a vonatokra, így jutva át a határon. 1958. május 1-től a személyforgalmat is felvették a vasútvonalon. A csehszlovák állampolgároknak leszállási tilalom volt érvényben a magyar állomásokon, igaz a személyvonat kevés esetben állt meg, akkor is forgalmi okból.

1978-ban meghosszabbították a vasutat 3 kilométerrel, egészen Nagykürtösre. Innen fát adtak fel, és a helyi malomba hozták gabonát, valamint vitték innen a lisztet tovább. A csehszlovák vasút ígéreteivel ellentétben 1992 augusztusában elment az utolsó személyvonat is Nagykürtös állomásról Losoncra. A személyforgalmat Losonc és Kalonda között megtartották 2003 januárjáig, ezután az is megszűnt. A tehervonatok

jelenleg is közlekednek. 1993-ban Csehszlovákia felbomlott, az utód - Szlovákia - egyben jogutódja is az együttműködési szerződésnek. Ha személyvonattal szeretne valaki utazni a vonalon, akkor azt csak nosztalgia-, illetve különvonattal teheti. Ha valaki erre vágyik, az figyelje a vlaky.net internetes oldalt vagy a szlovák vasút honlapját (www.zsr.sk). A néhány évig tartó szécsényi szlovák-magyar vasutasnap alkalmából a rendezvény napján közlekedett nem is egyszer vonat Nagykürtösre és vissza. 2006 nyarán özönvízszzerű esőnek köszönhetően az árvíz több helyen megrongálta a Nógrádszakál-Ipolytarnóc vasútszakaszt. A MÁV amúgy is be akarta zárni a vonalat, így nem kívánta helyreállítani a sérült pályarészeket. A szlovák fél felháborodott a magyar hozzáálláson, mire a MÁV felajánlotta a vonalszakasz üzemeltetését a ŽSR-nek (Železnice Slovenskej republiky). A szlovák vasút a szerződés betartására kötelezte a MÁV-ot, így kénytelen volt 100 millió forint értékű helyreállítást elvégezni. 2008-ban is volt esemény: június 13-án, pénteken hajnalban az NKH (Nemzeti Közlekedési Hatóság) Ipolytarnóc állomáson feltartóztatott egy magánvasúti tehervonatot, ami Nagykürtösre tartott. A magánvasúti cégnek nem voltak engedélyei, a mozdonyvezetőnek vonalismerete. A vonatot visszafordították Losoncra. Az ügy vége az lett, hogy az ilyen tehervonatok a MÁV-TRAKCIO mozdonyaival előfogatolva lettek a magyar vonalszakaszon. Ezután fokozatosan eltűnt a magánvasúti tehervonatok a vonalról.

Állomások és megállóhelyek a vonalon:

Losonc (Lučenec), Mikosfalva (Mikušovce), Rapp (Rapovce), Kalonda (Kalonda), Ipolytarnóc (MÁV), Litke (MÁV), Kistráros (MÁV), Rárópuszta (MÁV), Nógrádszakál (MÁV), Bussa (Bušince), Alsózellő (Malé Zlievce), Kishalom (Malé Straciny), Nagykürtös (Veľký Krtíš)

Járművek

Először gőzvontatású vonatok jártak, majd itt is megjelentek a dízelek. A személyvonatoknál az M 131-es sorozatú motorkocsik, a teherforgalomban először a T 678-as sorozat, később a 753 és 735 sorozatú mozdonyok vették ki részüket a vontatásból. Azután hosszú időre a 752-esek vontattak itt tehervonatokot. Az 1980-as évek elején a régi motorvonatok eltűntek, helyükre a jól ismert Studenkák (M 152 sor.) kerültek. Utolsó években a 810 413-as motorkocsi ('87-ben átszámozták az M 152-es sorozatot 810-re) volt rendszeres vendége a vonalnak. Jelenleg a szlovák vasút 742 és 752 sorozatú mozdonyai vontatják a tehervonatokot a vonalon.

A jövő

A schengeni határok lehetővé tennék a vasútvonalon a személyszállítás újbóli felvételét. De Bussa és Alsózellő megállóhelyeknél sajnos elbontották a peronokat, esőbeállókát. Nagykürtös állomáson sincs már szolgálat és épület sem. A vonal sajátossága, hogy a megállóhelyek viszonylag közel, de az állomások inkább távol fekszenek a településektől. Ezt jó buszcsatlakozással ki lehetne küszöbölni. Tehervonatok addig lesz, amíg lesz mit szállítani, vagy a tulajdonos vasút másként nem rendelkezik.

Civil szervezetek vannak a határ mindkét oldalán, melyek egyik célja, hogy ismét legyen vasúti személyszállítás ezen a vonalon. Manapság már variálni lehetne balassagyarmati csatlakozással is.

Forrás: Ipoly füzetek 3, Vasutak az Ipoly vidékén. Hillier Domonkos: Az Ipoly mente infrastrukturális változásai (2009)

Régi nóta, híres nóta

A megszokottól eltérően ezen a helyen most nem nótákkal találkozhat a tisztelt olvasó, hanem - kapcsolódva az augusztus 20-i nemzeti ünnephez - az immár 35 éve bemutatott, ám még mindig népszerű és sokak számára méltán oly kedves István, a király c. rockopera néhány közismert sorát idézzük fel. Bizonyára dallamaik is ugyanolyan ismerősek, így a nótákhoz hasonlóan ezeket is énekeljük, dúdolják bátran!

A Csemadok Országos Tanácsa

megbízásából a Csemadok

Nagykürtösi Területi

Választmánya

2018. október 13-14-én

rendezi meg a

XIX. ŐSZIRÓZSA

magyarnóta-énekesek országos versenyét.

A nótaénekesek versenyébe 2018. szept. 3-ig azok jelentkezését várjuk, akik betöltötték 16. életévüket, felső korhatár nincs. A versenybe 2 magyar nótával – hallgató, csárdás – lehet jelentkezni írásban név, elérhetőség (pontos lakcím, e-mail, telefonszám) valamint a nóták címének és hangnemének feltüntetésével a Csemadok Nagykürtösi Területi Választmány címén:

Oblastny v'bor Csemadoku,
991 28 Vinica, Nekyjská 397/27
e-mail: csemadokntv@gmail.com,

A borítékra írják rá: „ŐSZIRÓZSA“

Az érdeklődők bővebb tájékoztatást kérhetnek a Csemadok NTV telefonszámán:
0907 85 62 96.

A jeletkezőknek részletes információt küldünk.

A jelentkezési lapok letölthetők a Csemadok honlapjáról
(www.intezet.sk; www.csemadok.sk; www.csemadok-hu.eu).

Zenei kíséret: Mezei Zsolt és zenekara - Dunamocs.

Oly távol vagy tőlem

István:

Óh, jó Uram, Jézus mondá: kardtól vész, ki karddal él,
De két tűz között, válaszüton, békét csak bolond remél.
Mondd, mennyit ér az ember, ha büntelen, de gyenge!
Mondd, mennyit ér, ha készül véres győzelemre.

Óh, jó Uram, nem tudom már, hűséges kihez legyek.

Törvényedre sújt le kardom,
ha ölnöm kell, hogy védjelek.

Mondd, mennyit ér az ember, ha büntelen, de gyenge!
Mondd, mennyit ér, ha készül véres győzelemre.

Oly távol vagy tőlem, és mégis közel,
Nem érhetlek téged, s nem érhetlek el.
Oly távol vagy tőlem, és mégis közel,
Te hallgatsz, s én érzem, a szívem felel.

Óh, jó uram, tőled kaptam a lelkem és a helyzetem.
Ellenségeim állnak mellém, a népem támad ellenem.
Mondd, mennyit ér az ember, ha büntelen, de gyenge!
Mondd, mennyit ér, ha készül véres győzelemre.

István:

Óh jó Uram, itt, e földön választottad én vagyok,
Rám bíztad e súlyos terhet, s félek, összeroskadok.
Mondd, mennyit ér az ember, ha tisztessége gyenge!
Mondd, mennyit ér, ha kárhozott a győzelemre!

Óh, jó Uram, adj erőt, hogy elbírjam a terhedet!
Törvényeid elfogadtam, de más szolgája nem leszek.
Mondd, mennyit ér, ki Téged szívéből követne!
Mondd, mennyit ér, ki Érted Véled szállna szembe!

Oly távol vagy tőlem, és mégis közel,
Nem érhetlek Téged, s nem érhetlek el.
Oly távol vagy tőlem, és mégis közel,
Te hallgatsz, s én érzem, a szívem felel.

Gizella: Hallgasd meg könyörgésem,
Hallgass meg, Istenem!
Légy hozzám irgalommal,
Légy úrrá szívemen!
Töltsd el lelkemet, gyarló testemet
Hűséggel, jósággal, szeretettel!

István:

Mondd, mennyit ér, ki Téged szívéből követne!
Mondd, mennyit ér, ki Érted Véled szállna szembe!

Együtt: Oly távol vagy tőlem, és mégis közel,
Nem érhetlek téged, s nem érhetlek el.
Oly távol vagy tőlem, és mégis közel,
Te hallgatsz, s én érzem, a szívem felel.

Felkelt a napunk

Tömeg: Isten áldásával István a király!
István: Király vagyok, Uram, a Te akaratodból.
Minden magyarok királya.
És én azt akarom, hogy ennek a népnek
országja legyen.
Veled Uram, de Nélküled.
Tömeg: Felkelt a napunk, István a mi urunk,
Árad a kegyelem fénye ránk.
Hálás a szívünk, zengjen az örömünk,
Szép Magyarország édes hazánk.

István, a király

A rendkívül népszerű magyar rockopera a Nemzeti Lovas Színház nagyszabású előadásában, parádés szereposztásban elevenedik meg a dióspatonyi Slovakia ring látványos színpadán.

Az előadás előtt napközben családi programokkal várjuk Önöket!

Boldizsár Miklós: Ezredforduló című drámája alapján

A mű szerzői jogait a Zikkurat Színpadi Ügynökség képviseli, producere: Rosta Mária

A rockopera főhősei az első magyar király, István, aki az országot a keresztény Európába integrálta, és a törzsi-nemzetségi kötelékekhez ragaszkodó, az ősi tradíciókat őrző-védelmező Koppány. Az országba Gizellával érkezett lovagokat és papokat Asztrik apát vezeti István és a kereszténység pártján, Laborc és Torda táltos pedig Koppány mellett sorakozik fel a békétlen magyar főurakkal együtt. Géza halála után Koppány ősi szokás szerint feleségül kéri Saroltot, és át akarja venni Géza örökét. Véres összeütközésre kerül sor, amelyben István seregei győznek. Bár Réka, Koppány kereszténnyé lett leánya méltón el akarja temettetni apját, Sarolt ragaszkodik az elrettentő példastatuáláshoz, így Koppányt felnégyelik. István magányosan vívódik a rá váró feladatok súlya alatt, de vállalja sorsát. Az 1000. év decemberének 25. napján királlyá koronázzák.

Online jegyelővétel: www.ticketportal.sk

FOGJUNK ÖSSZE
A MAGYAROCKÉRT!

A NEMZETI LOVAS SZÍNHÁZ BEMUTATJA
SZÖRÉNYI LEVENTE - BRÓDY JÁNOS

ISTVÁN, A KIRÁLY
ROCKOPERA - ROCKOVÁ OPERA

Boldizsár Miklós: Ezredforduló című drámája alapján. A mű szerzői jogait a Zikkurat Színpadi Ügynökség képviseli, producere: Rosta Mária

2018. 08. 29. | 19:30 | SLOVAKIA RING
DIÓSPATONY - ORECHOVÁ POTÓN

JANZA KATA | PINTÉR TIBOR | VARGA MIKLÓS | VADKERTI IMRE | PAPANIMITRIU ATHINA | MAKRAI PÁL

- 13.00 Koszorúzás a Szent István-szobornál
Ünnepi beszédet mond Bárdos Gyula, a Csemadok elnöke
Vers: Bukovsky Dorottya
Közreműködik a deáki Nefelejcs énekkar
- 14.00 Konferencia a művelődési otthonban
Megnyitó: Jakócs Krisztina, Deáki polgármestere
Közreműködik a pogrányi Nagyharang Hagyományörző Csoport

Előadások:

Mátyás király építkezései - Buzás Gergely, régész, a Magyar Nemzeti Múzeum Mátyás Király Múzeumának igazgatója
Árpád-házi szentek és királyok Itáliában - Csorba László, történész, egyetemi tanár

A Csemadok Országos Tanácsa, a Csemadok Galántai Területi Választmánya, a Csemadok Deáki Alapszervezete, a deáki római katolikus plébániahivatal, a deáki református egyházközség és Deáki Község Önkormányzata tisztelettel meghívja a

II. Országos Szent István Király Ünnepségre Deáki, 2018. augusztus 25. (szombat)

István király törvényeinek időszerűsége - Szakály Sándor, történész, egyetemi tanár
Az államalapító - az István, a király rockopera tükrében - Kovács László, tanár, történész

A konferencia ideje alatt a helyszínen látható a Bibliotheca Corviniana c. kiállítás (A Magyarország Háza és a Pozsonyi Magyar Intézet támogatásával.)

18.00 Ünnepi szentmise a római katolikus templomban
Szentmisét mond és prédikál Sankó Szabolcs káplán
Igét hirdet és áldást mond Édes Ákos református lelkipásztor, Közreműködik a pogrányi Nagyharang Hagyományörző Csoport

19.00 Szállj dalom, szép magyar ének!
A komáromi Gaudium vegyeskar hangversenye a római katolikus templomban, vezényel Stirber Lajos

AGROTEKA

online tartalmak legálisan

Az Agorateka gyűjtő-
oldal a Szlovák Köztársaság
Kulturális Minisztériuma
által egy európai projekt
keretében megvalósított kez-
deményezés, amely legáli-
san kínál online tartalmakat:
film, zene, televíziós progra-
mok, elektronikus könyvek,
sportműsorok témakörben.
Egyszerűen, gyorsan és egy
helyen érhetőek el érdekes
tartalmak szlovák és angol
nyelven a köv. oldalon:
<https://agorateka.culture.gov.sk/na/sk>.

A portál az Európai Unió
Szellemi Tulajdoni Hivatalá-
val (EUIPO) együttműköd-
ve jött létre, és egyben az
Agorateka (<https://agorateka.eu/ea/>) európai projekt
részévé vált. Ezzel Szlovákia
csatlakozott azon 16 európai
országhoz, amelyek legális
hozzáférést biztosítanak a
szerzői jogokkal védett mű-
vek kínálatához, s egyben
korlátozzák a nem legális
forrásokból származó online
tartalmakhoz való hozzáfé-
rést.

Az SZK Kulturális Mi-
n i s z t é r i u m á n a k
Kommunikációs Osztálya

Nyék Falvak XI. Találkozója és IV. Pincefesztivál

2018. augusztus 25-26.

Augusztus 25. - szombat:

13.30 - Tájház megtekintése, gyülekező - indulás a Hősök terére
A Magyar Országgyűlés hivatalos zászlajának felvonása a Hősök terén
Péter Ferenc vajdasági színész előadása: Wass Albert: Adjátok vissza a hegyeimet,
Gyóni Géza: Csak egy éjszakára című verse, himnuszok éneklése

15.30 - A IV. Pincefesztivál és a XI. Nyék Falvak Találkozásának megnyitója
a volt fürdő parkolójában, 10 helyi és regionális borsátor kínálata
Zenés műsorok: A Csemadok ASZ KARNEVÁL énekeseinek
operett-pop gálája, BOOOM zenekar, Szabó Endre és zenekara
csángó népzenevel, Gorál népzene Ochotnica Dolna lengyel
településről, **QUALITON**

21.00

23.00 Retro diszkó hajnalig

Augusztus 26. - vasárnap

10.00 - Ünnepi Szent István-i szentmise a templomban
11.00 - Szent István szobrának megkoszorúzása és a Nyék Falvak
Emléksziplájának felavatása a Szent István téren, ünnepi beszédek
11.45 - Ünnepi szüreti felvonulás a Pincefesztivál helyszínére
12.00 - 13.30 - Ünnepi ebéd a helyszínen, ökörsütés, vadgulyás, halászlé, csülkös pacal,
svédasztalos ingyencsücsök, borkóstolók helyi borászatoktól

IPOLNYÉKI PINCEFESZTIVÁL

13.30 - Csak tiszta forrásból - Ipolnyéki Dalostalálkozó
18.00 - Tombolahúzás
19.30 - ISMERŐS ARCOK koncert

A belépés mindkét napon ingyenes!

A Csemadok Nagykürtösi Területi Választmányának Facebook-profilja: <https://www.facebook.com/csemadokNTV/>
A Csemadok honlapja: www.csemadok-hu.eu; A Szlovákiai Magyar Művelődési Intézet honlapja: csemadok.sk/intezet

E lapszám megjelenését a Bethlen Gábor Alap és
a Kisebbségi Kulturális Alap - SZK támogatta.

Készült
a Magyar Kormány
támogatásával

KÜRTÖS Közéleti havilap. Kiadja a Csemadok Nagykürtösi Területi Választmánya. A kiadásért felel Balogh
Gábor, a CSNTV elnöke, telefon: 0907/84 22 67. Főszerkesztő Bodzsár Gyula, telefon: 0905/71 77 76.
Szerkesztők: Hrubík Béla, Balogh Gábor. Műszaki szerkesztő: Kliment Éva. Korrektúra: Németh Ágota.
Levélcím: 991 28 Vinica, Nekyjská 397/27. E-mail: csemadokntv@gmail.com. Telefon: 0907/85 62 96.
Nyilvántartási szám: EV 1419/08. ISSN 1336-3972. IČO 00 419 621. Nyomda: Csemadok OV Velký Krtfš.
Terjeszti: a Csemadok Nagykürtösi Területi Választmánya. Ára 0,50 EUR. Megjelenik 800 példányszámban.
A szerkesztőség álláspontja nem minden esetben azonos az újságban közöltekkel. A kéziratok szerkesztésének,
esetleges rövidítésének jogát fenntartjuk. A hirdetések tartalmáért és nyelvhelyességéért felelősséget nem vállalunk.